

Cesta na vysnívané miesto

ako si vybaviť dopravu a ubytovanie z pohodlia domova

Anotácia:

Pomocou aktivity žiaci spoznajú a prakticky si vyskúšajú spôsob, ako si vyhľadať dopravu a ubytovanie pre ľubovoľnú destináciu. Oboznámia sa s výhodami a nevýhodami jednotlivých druhov dopravy. Aktivitu je možné zaradiť ako súčasť témy o doprave a cestovnom ruchu, svoje uplatnenie však nájde aj v učivách venovaných vybraným svetadielom alebo regiónom. Aktivita rozvíja schopnosť vyhľadávať a analyzovať informácie - prepája geografiu s praktickými výzvami a reálnym svetom.

Možnosti použitia:

Aktivitu je možné použiť vo viacerých variantoch. V skrátenej verzii (evokácia - úloha č.1 - skrátená reflexia) môže slúžiť ako úvod k téme *Doprava*. V prípade využitia úlohy č.2, ktorá vyžaduje technické vybavenie (počítače, internet), zaberie aktivita celú vyučovaciu hodinu.

Pomôcky:

Nástenná mapa sveta, kópie pracovných listov z príloh pre každú skupinu a písacie potreby. V prípade použitia úlohy č. 2 aj počítače (notebooky, tablety alebo smartfóny) s pripojením na internet - aspoň jeden pre každú skupinu, väčší papier (baliaci/flipchartový) a písacie potreby (ideálne fixky).

Evokácia (7 min.):

Žiakov sa spýtajte, ktoré mestá alebo štáty by chceli navštíviť. Ich vysnívané destinácie zapíšte na tabuľu a vyzvite ich, aby svoj výber v krátkosti zdôvodnili a lokalizovali na nástennej alebo premietnutej mape.

Vybraných žiakov sa spýtajte:

- Ako by ste na dané miesto cestovali?
- V prípade, že odpovedia "prostredníctvom cestovnej kancelárie", spýtajte sa ich, ako by postupovali, ak by si cestu museli zabezpečiť a zorganizovať sami. Cestu môžu ukazovať na nástennej mape.
- Aký by bol podľa nich rozpočet na cestu? Koľko by asi stáli doprava, ubytovanie, strava a pod.?
- Akým spôsobom by sa na dané miesto dostali priamo z obce alebo mesta, kde bývajú? Dobrovoľníkov vyzvite, aby stručne popísali plánovaný itinerár.
- Ako by si - sami a na internete - kúpili cestovný lístok / letenku? Ako by si sami zarezervovali ubytovanie, ak by nevyužili služby cestovnej kancelárie?

Uvedomenie (33 min.):

Žiakov rozdeľte do cca štvorčlenných skupín. Môžete (ale nemusíte) ich rozdeliť do skupín podľa toho, akú vysnívanú destináciu si v evokácii zvolili.

Úloha č.1 (10 min.):

Žiakom vysvetlite, že ich úlohou je do pracovného listu - ktorého kópiu (príloha č.1) rozdáte do každej skupiny - zapísať, aké výhody a nevýhody má podľa nich doprava autom, autobusom, vlakom, lietadlom, prípadne bicyklom. Ktorú z týchto druhov dopravy by uprednostnili, kedy a prečo? Povzbudte ich, že ide o analýzu a dedukciu skupiny, nie hádanie správnych odpovedí. V prípade potreby si môžu žiaci tabuľku zväčšene prekresliť a vyplniť aj na flipchartový papier.

Tip:

Cyklistickú dopravu môžete využiť ako príklad – jej výhody a nevýhody zapíšte spolu so žiakmi na tabuľu pred začatím skupinovej aktivity. Žiaci tak získajú inšpiráciu a lepšie pochopia, čo sa od nich v úlohe očakáva. Nezabudnite im pripomenúť, že bicykel je čoraz masovejšie využívaným dopravným prostriedkom súčasných miest, v ktorých vzniká hustá sieť cyklistickej infraštruktúry. Cestovanie na bicykli sa zároveň stáva čoraz obľúbenejšou formou cestovného ruchu. Cez Európu vedie napr. viacero dĺžkových cyklistických trás Eurovelo (www.eurovelo.sk).

Po určenom čase vybrané skupiny vyzvite, aby sa o svoje riešenia podelili a stručne ich vysvetlili. Informácie, ktoré sa vám môžu pri spoločnej diskusii so žiakmi zísť, uvádzame nižšie kurzívou.

Informácie pre vás:

Bezpečnosť - za najbezpečnejšiu dopravu sa často považuje letecká doprava, hoci niektoré zdroje za ňu považujú železničnú dopravu. Rozdiel je veľmi malý. Podľa European Railway Agency pripadá na 1 miliardu prejazdených kilometrov:

Letecká doprava - 0,1 obetí

Železničná doprava - 0,16 obetí

Autobusová doprava - 0,43 obetí

Automobilová (individuálna) doprava - 4,45 obetí

Motocyklová doprava - 52,29 obetí

V prípade cyklistickej dopravy existujú veľké výkyvy a všeobecne platí, že čím viac ľudí v danom mieste bicykuje, tým je táto doprava bezpečnejšia. V Holandsku - 10,7 obetí, v USA 44 obetí na 1 mld. km.

Pri **environmentálnej záťaži** sa často používa ako meradlo množstvo splodín - kilogramov CO₂ na míľu a jedného pasažiera:

Autá - 0,44 kg

Vlaky - 0,19 kg (elektrické vlaky spôsobujú oveľa menšiu záťaž ako naftou poháňané vlaky)

Lietadlá - 0,18 - 0,24 kg (kratšia / dlhšia cesta)

Autobusy - 0,08 - 0,30 kg (mimo mesto / mesto)

Rýchlosť: Letecká doprava je väčšinou najrýchlejšia, ale je potrebné zohľadniť aj časovú rezervu pred príchodom na letisko, cestu na a z letiska, možné meškania a pod. Pri niektorých vzdialenostiach jej môžu svojou rýchlosťou konkurovať rýchlovlaky.

Cena: Ceny lístkov – v prípade železničnej, autobusovej i leteckej dopravy sa môžu výrazne meniť - podľa toho, kedy ich kúpite, či kupujete obojsmerný lístok, akou spoločnosťou cestujete a pod. Letecká doprava býva často na stredne dlhé vzdialenosti lacnejšia ako železničná či autobusová, ale nie je to pravidlo.

Úloha č.2 (23 min.):

1. Žiakom oznámte, že idú cestovať - v skupine budú plánovať konkrétnu cestu a pobyt vo vybranej zahraničnej destinácii. Pravidlá pre prácu v skupine a úlohy pre žiakov sú uvedené v prílohe č.2, ktorej kópiu rozdajte do každej skupiny.
2. Každé skupine pridajte jednu konkrétnu destináciu alebo im umožnite voľný výber z destinácií, ktoré zazneli počas evokácie. Môžete vytvoriť aj svoj vlastný zoznam destinácií pre konkrétny svetadiel, alebo región, ktorému sa na geografii so žiakmi práve venujete. Návrh destinácií:

Reykjavík, Zürich, Sydney, Dubaj, Paríž, New York, Bangkok, Praha, Londýn, Rio de Janeiro, Moskva
3. Na záver úlohy (po cca 15 minútach) vyzvite vybrané skupiny, aby prezentovali svoje výsledky. Pri nedostatku času je možné nechať skupiny rozvešať papiere s riešeniami na viditeľné miesta v triede, kde si ich budú mať všetci žiaci možnosť v priebehu niekoľkých minút prezrieť.
4. Spoločne diskutujte o tom, čo robilo žiakom najväčšie problémy, čo ich prekvapilo a pod. Mali možnosť vybrať si z viacerých druhov dopravy a ubytovania? Na základe čoho sa napokon rozhodli pre konkrétnu voľbu? Ako by sa toto rozhodnutie odlišovalo v skutočnom živote? Bolo by ovplyvnené cenou? Ktorý spôsob dopravy a ubytovania vychádza v prípade danej destinácie najvýhodnejšie?

Navrhované rozširujúce otázky do diskusie:

- Aký štandard ponúka vami vybrané ubytovanie? Nie je vzdialené ďaleko od centra mesta? Platí sa záloha vopred? Ako? Dá sa rezervácia zrušiť? Za akých podmienok? Ako by ste za ubytovanie zaplatili?

- Prečo môže byť cestovanie cez cestovnú kanceláriu niekedy lacnejšie, i keď je väčšinou drahšie ako individuálna rezervácia letenky?

Väčšinou sú letenky lacnejšie, ak si ich kúpite priamo cez internetovú stránku leteckej spoločnosti alebo niektorý veľký internetový portál. V cestovnej kancelárii platíte poplatok za sprostredkovanie služby. Niekedy majú však cestovné kancelárie s dopravnými spoločnosťami dohodnuté nadštandardné cenové podmienky a letenka tak môže vyjsť lacnejšie.

- Všimli ste si, že cestovanie s prestupom môže byť oveľa lacnejšie ako priame spojenie do cieľovej destinácie? Prečo je to podľa vás tak?
- Všimli ste si, že ceny leteniek, vlakových alebo autobusových lístkov rezervovaných s predstihom sú často oveľa lacnejšie ako rezervácia na poslednú chvíľu? Hovorí sa, že ideálne je kupovať si lístok (aspoň) dva mesiace pred cestou.
- Poznáte pojem nízkonákladová letecká spoločnosť?
Nízkonákladová (low-cost) letecká spoločnosť je taká, ktorá má vo všeobecnosti nižšie ceny leteniek a ponúka nižšiu úroveň komfortu cestovania ako klasické letecké spoločnosti (bit.ly/nizkonakladova).
- Aké skryté náklady môžete nájsť pri rezervácii cestovných lístkov (poplatky za batožinu, za check-in, palivový príplatok, poplatok za platbu platobnou kartou, poplatky za nevytlačенý boarding pass a mnohé iné...). Rátali ste pri hľadaní najvýhodnejšej ceny aj s týmito nákladmi?
- Aký je rozdiel medzi hostelom a hotelom? *Hostely ponúkajú lacné ubytovanie, často v spoločných izbách s inými hosťami. Hostely sú populárne najmä medzi mladými ľuďmi a cestujúcimi hľadajúcimi najlacnejšie ubytovanie. Hotely predstavujú vyšší (kvalitou i cenou) štandard a prakticky ide vždy o ubytovanie v súkromných izbách.*

Reflexia (5 min.):

- Čo nové ste sa naučili, čo vás prekvapilo?
- Čo vám robilo najväčšie problémy?
- Využijete získané poznatky aj pri reálnom cestovaní v budúcnosti?
- Prečo je cestovanie čoraz populárnejšie?
- Predstavte si, že žijete v meste, ktoré je u turistov veľmi populárne - aké výhody a aké nevýhody by to pre vás mohlo znamenať?
- Čo podľa vás turistov najviac láka? Čo láka pri výbere destinácie vás?

Tip:

Ako rozšírenie aktivity môžu žiaci za domácu úlohu vyhľadať a spracovať tipy a triky na kupovanie lacných leteniek. Viacero článkov s dobrými radami nájdete aj v slovenčine. Zaujímavou úlohou môže byť aj porovnanie cien hostelov a hotelov vo viacerých vybraných lokalitách, prípadne zistenie cien ponúkaného ubytovania v meste, kde žiaci žijú (alebo v jeho okolí). Ak by ste sa rozhodli zadať žiakom prácu na plánovaní vlastnej cesty a pobytu v podobe dlhodobého projektu, opis zadania nájdete na webstránke Lepšej geografie (www.lepsiageografia.sk/balime-sa-na-cestu-projekt.html).

Príloha č.1:

Vyznačte, aké **výhody**, **prípadne nevýhody** majú **podľa vás** jednotlivé druhy dopravy:

<i>Druh dopravy / výhody a nevýhody</i>	<i>rýchlosť (čas)</i>	<i>osobné pohodlie</i>	<i>cena</i>	<i>flexibilita (možnosť meniť plány)</i>	<i>bezpečnosť</i>	<i>dopad na životné prostredie)</i>	<i>Iné (zábava, relax...)</i>
<i>automobilová (individuálna, cestná)</i>							
<i>autobusová</i>							
<i>železničná</i>							
<i>letecká</i>							
<i>cyklistická</i>							

Príloha č. 2

V skupine nájdite najvhodnejší spôsob dopravy a ubytovania pre vybranú zahraničnú destináciu.

Pravidlá:

- pracujte spoločne v skupine a rozdeľte si úlohy tak, aby ste ich stihli vypracovať
- na úlohy máte obmedzený čas
- internet môžete používať len na účely vypracovania úloh
- výsledky zapíšte na papier a pripravte si krátky výstup, ktorý bude váš hovorca prezentovať

Úlohy:

1. Nájdite konkrétne možnosti, ako sa dostať z miesta vášho bydliska (prípadne školy) do vašej cieľovej destinácie. Na internete nájdite konkrétnu dopravnú spoločnosť aj s aktuálnou cenou spätočného lístka. V prípade leteckej dopravy môžete využiť lety z Viedne, Bratislavy, Budapešti alebo Prahy. Ak je možné cestovať viacerými spôsobmi, porovnajte a zapíšte si možnosti cestovania autobusom, lietadlom alebo vlakom. Aké je ich časové a cenové porovnanie? Je rozdiel v cenách leteniek, ak si ich kupujete na aktuálny termín (niekoľko dní pred odletom) a v predstihu niekoľkých mesiacov?

Odporúčané stránky:

Letecká doprava: pelikan.sk, expedia.com, dohop.com, kiwi.com, www.google.com/flights, skyscanner.net alebo stránka podľa vlastného výberu, ktorú vám vyhledá internetový vyhľadávač po zadaní kľúčových slov.

Autobusová doprava: eurolines.sk alebo regiojet.sk

Železničná a autobusová doprava zo Slovenska: www.cp.sk

2. Nájdite ubytovanie na 7 dní – konkrétne ubytovacie zariadenie s cenou, ktorú za ubytovanie zaplatíte.

Odporúčané stránky: booking.com, hostelbookers.com, hostelworld.com, airbnb.com

3. Nájdite päť konkrétnych zaujímavých miest (atrakcií), ktoré na danom mieste navštívite. Koľko miniete na vstupné a iné náklady?
4. Vypočítajte približnú celkovú sumu za spätočnú cestu a 7-dňový pobyt vo vašej destinácii. Koľko by ste počas pobytu podľa vás minuli na jedlo a služby?
5. Všetko zaznamenajte na veľký papier a pripravte si krátku prezentáciu pre ostatné skupiny.

Upozornenie!

Je to len úloha - lístky nekupujte a ubytovanie nerezervujte! Nájdite len ceny, ale na žiadnu stránku sa neregistrujte, nevpisujte svoj e-mailový kontakt a už vôbec nie údaje z platobnej karty.